Cvičení 10: CASE a nejpoužívanější funkce

- 1) S využitím jedné z textových funkcí přiřaďte k číslu, jménu a přijmení zákazníků z tabulky Customer také sloupec s počátečním písmenem jejich jména. Poté k dotazu přidejte také sloupec s počátečním písmenem příjmení zákazníka.
- 2) Napište dotaz, který vrátí všechny údaje k zákazníkům, jejichž jméno i příjmení začínají na stejné písmeno.
- 3) Napište dotaz, díky kterému zjistíte, na jaké písmeno začínají jména zákazníků nejčastěji. Výsledkem dotazu tedy bude seznam počátečních písmen jmen zákazníků a k nim přiřazený počet výskytů v tabulce Customer.
- 4) Napište dotaz, který vrátí seznam všech zákazníků s hodnotami ve formátu 'JMÉNO PŘÍJMENÍ, DATUM NAROZENÍ', tedy například 'PETR NOVÁK, 11.01.1991'. Výsledná tabulka tedy bude obsahovat pouze 1 sloupec s hodnotami v daném formátu.
- 5) Napište dotaz, který vrátí počet objednávek z tabulky Order na úrovni roku a stavu objednávky.
- 6) Napište dotaz, který vrátí počet objednávek z tabulky Order na úrovni roku a měsíce. Bude nás zajímat pouze TOP 5 záznamů s nejvyšším množstvím objednávek.
- 7) Pro každého zákazníka z tabulky Order vytvořte shrnutí s datem jeho první objednávky, poslední objednávky a rozdílem mezi nimi (v měsících).
- 8) Za účelem kontroly plnění pole *Email* v tabulce Customer napište dotaz, který vrátí zákazníky, kteří mají jako hodnotu tohoto sloupce vyplněné číslo (a tedy ne text, jak by tomu správně být mělo).
- 9) Napište dotaz, který dle měsíce data objednávky definuje roční období, ve kterém byla objednávka provedena, a následně pro každé roční období vrátí celkový počet objednávek. Pro zjednodušení roční období definujte dle celých 3 měsíců (jaro = březen + duben + květen, léto = červen + červenec + srpen, atd.)

- 10) Pro účely segmentace zákazníků napište dotaz, ve kterém každého zákazníka zařadíte do určité skupiny dle doby, která uplynula od jeho registrace, a to následujícím způsobem:
 - 'Nový zákazník do 3 měsíců'
 - 'Zákazníkem 3 až 12 měsíců'
 - 'Zákazníkem 12 až 24 měsíců'
 - 'Stálý zákazník nad 24 měsíců'
 - 'Neznámý'
- 11) Pro účely segmentace zákazníků napište dotaz, ve kterém každého zákazníka zařadíte do určité skupiny dle počtu jeho provedených objednávek, a to následujícím způsobem:
 - '0 objednávek'
 - '1 objednávka'
 - '2 50 objednávek'
 - '51 100 objednávek'
 - '100 + objednávek'
- 12) Napište dotaz, který z tabulky Product vrátí sloupce *Product_ID*, *Product_Category, Date_Start*, *Date_End* a nový sloupec *Product_Type*, jehož hodnoty budou následující:
 - 'Ukončený produkt se známou kategorií'
 - 'Ukončený produkt s neznámou kategorií'
 - 'Aktivní produkt se známou kategorií'
 - 'Aktivní produkt s neznámou kategorií'
 - 'Neznámý'

Pokuste se na základě daných hodnot definovat pravidla plnění tohoto sloupce.

13) Naimportujte si do databáze data ze soubotu Functions_CSV a zkuste si i na nich fungování dalších funkcí, včetně těch ukázaných v lekci 28.

SQL Data analýza l

FROM ZERO TO HERO

CVIČENÍ 10: ŘEŠENÍ

Cvičení 10: CASE a nejpoužívanější funkce

1) S využitím jedné z textových funkcí přiřaďte k číslu, jménu a přijmení zákazníků z tabulky Customer také sloupec s počátečním písmenem jejich jména. Poté k dotazu přidejte také sloupec s počátečním písmenem příjmení zákazníka.

Funkce **LEFT** vrací námi definovaný počet znaků zleva z určitého textového řetězce. Proto ji lze také využít k získání požadovaného prvního písmena jména a příjmení.

```
SELECT Customer_ID
    ,Customer_Name
    ,Customer_Surname
    ,LEFT(Customer_Name, 1) AS PrvniPismenoJména
    ,LEFT(Customer_Surname, 1) AS PrvniPismenoPřijmeni
FROM [csv].[Customer]
```

2) Napište dotaz, který vrátí všechny údaje k zákazníkům, jejichž jméno i příjmení začínají na stejné písmeno.

Zadání jinými slovy říká, že hodnoty sloupců *PrvníPísmenoJména* a *PrvníPísmenoPříjmení* z předchozí úlohy se ve vrácených záznamech mají shodovat. Použijeme tedy tuto podmínku v klauzuli **WHERE**.

```
SELECT *
FROM [csv].[Customer]
WHERE LEFT(Customer_Name, 1) = LEFT(Customer_Surname, 1)
```

	Customer_ID	Customer_Name	Customer_Surname	Gender	Date_Birth	Date_Registered	Соц
1	C100	Hana	Hrdinová	F	1992-05-18	2020-06-28 00:00:00.000	CZI
2	C102	Jindřiška	Jandová	F	1995-05-06	2020-04-08 00:00:00.000	CZI
3	C106	Juraj	Jirmásek	M	1968-03-25	2020-10-28 00:00:00.000	CZI
4	C130	Miroslava	Michalíčková	F	1999-08-04	2020-03-27 00:00:00.000	CZI
5	C132	Michaela	Makaturová	F	1998-07-09	2020-06-30 00:00:00.000	CZI
6	C137	Zuzana	Zachardová	F	1986-02-04	2020-05-17 00:00:00.000	CZI
7	C149	Stanislav	Sedláček	М	1983-06-16	2020-07-01 00:00:00.000	CZI
8	C173	Hana	Havlová	F	1999-01-23	2020-02-18 00:00:00.000	SVI
9	C181	Petr	Potáček	М	1964-09-13	2020-04-26 00:00:00.000	DE
10	C185	Hana	Hrabovská	F	1986-08-12	2020-06-28 00:00:00.000	NU
11	C230	Barbora	Boturová	F	1982-02-11	2020-05-23 00:00:00.000	NU

3) Napište dotaz, díky kterému zjistíte, na jaké písmeno začínají jména zákazníků nejčastěji. Výsledkem dotazu tedy bude seznam počátečních písmen jmen zákazníků a k nim přiřazený počet výskytů v tabulce Customer.

Výrazy s SQL funkcemi lze využívat také v klauzuli **GROUP BY**. To můžeme vidět právě v dotazu níže, kde má požadovaný seznam obsahovat **množství záznamů** (to běžně získáváme pomocí agregační funkce **COUNT**) pro jednotlivá počáteční písmena, která získáváme právě funkcí **LEFT**. Seskupování dat v tabulce tedy proběhne podle výrazu **LEFT(Customer_Name, 1)**.

```
SELECT LEFT(Customer_Name, 1) AS PočátečníPísmeno
,COUNT(*) AS PočetZákazníků
FROM [csv].[Customer]
GROUP BY LEFT(Customer_Name, 1)
ORDER BY PočetZákazníků DESC
```

	PočátečníPísmeno	PočetZákazníků
1	P	16
2	J	13
3	M	12
4	L	9
5	Н	6
6	A	5
_		-

4) Napište dotaz, který vrátí seznam všech zákazníků s hodnotami ve formátu 'JMÉNO PŘÍJMENÍ, DATUM NAROZENÍ', tedy například 'PETR NOVÁK, 11.01.1991'. Výsledná tabulka tedy bude obsahovat pouze 1 sloupec s hodnotami v daném formátu.

Jelikož má být výsledná hodnota spojením několika textových řetězců, budeme používat funkci **CONCAT**. Začneme tím, že díky ní spojíme sloupec *Customer_Name*, mezeru, *Customer_Surname*, čárku a nakonec sloupec *Date_Birth*. Protože použité sloupce budeme dále upravovat, je pro přehlednost každý argument funkce napsán na samostatný řádek. Mohly by ale být všechny na jednom.

```
SELECT CONCAT(Customer_Name
,'''
,Customer_Surname
,','
,Date_Birth
) AS Seznam
FROM [csv].[Customer]
```

	Seznam
1	Hana Hrdinová, 1992-05-18
2	Hana Judová, 1991-06-16
3	Jindřiška Jandová, 1995-05-06
4	Petra Částková, 1985-03-15
5	Věroslav Havránek, 1967-07-27
6	Petr Vejvoda, 1979-04-11
7	Juraj Jirmásek, 1968-03-25
8	Iva Hrozková,1963-03-27
O	Martina Petruželová 1004_07_04

Vidíme však, že hodnoty zatím neodpovídají zadání. Prvním důvodem je, že jméno a příjmení by měly být vráceny **velkými písmeny**. K tomu využijeme funkci **UPPER**.

```
SELECT CONCAT(UPPER(Customer_Name)

,' '
,UPPER(Customer_Surname)
,','
,Date_Birth
) AS Seznam

FROM [csv].[Customer]
```

Druhým, a posledním zbývajícím, důvodem je **datum narození**, které bychom rádi získali ve formátu **DD.MM.RRRR**. Tento formát je v SQL definován jako datumový styl 104 a lze na něj převést jakékoliv datum pomocí funkce **CONVERT**.

5) Napište dotaz, který vrátí počet objednávek z tabulky Order na úrovni roku a stavu objednávky.

K tabulce **Order** nejdříve připojíme tabulku **OrderStatus**, abychom k objednávkám mohli přiřadit jejich (slovně vyjádřený) stav. Dále použijeme funkci **YEAR**, která z data objednávky vezme pouze **rok**. K tomuto roku a stavu objednávky si můžeme přidat všechny ostatní záznamy z tabulky **Order**, abychom si zkontrolovali, že funkce vrací opravdu údaje, které chceme.

```
SELECT YEAR(ord.Order_Date) AS Rok
    ,status.OrderStatus_Name AS Status
    ,ord.*
FROM [csv].[Order] ord
LEFT JOIN [dbo].[OrderStatus] status
ON ord.Order_Status = status.OrderStatus_ID
```

Pokud je vše v pořádku, výraz **ord.*** smažeme a začneme se **seskupováním dat**. To má probíhat na úrovni **roku** i **stavu objednávky**, a proto oba tyto sloupce zahrneme do klauzule **GROUP BY**.

Následně také do klauzule **SELECT** přidáme kalkulovaný sloupec (např. s názvem **PočetObjednávek**), který určí počet záznamů spadající do konkrétní kategorie **rok – stav objednávky**. Nakonec můžeme pro přehlednost data seřadit dle **roku**.

```
SELECT YEAR(ord.Order_Date) AS Rok
                                                                 Rok
                                                                    Status
                                                                             PočetObiednávek
                                                               2020 Zrušená
      ,status.OrderStatus_Name AS Status
                                                                 2020 Nezaplacená 860
      ,COUNT(ord.Order_ID) AS PočetObjednávek
                                                                2020 Zaplacená 3704
                                                               2021 Zrušená
                                                                             61
FROM [csv].[Order] ord
                                                                 2021 Nezaplacená 219
LEFT JOIN [dbo].[OrderStatus] status
                                                            6 2021 Zaplacená
ON ord.Order_Status = status.OrderStatus_ID
GROUP BY YEAR(ord.Order_Date), status.OrderStatus_Name
ORDER BY Rok
```

6) Napište dotaz, který vrátí počet objednávek z tabulky Order na úrovni roku a měsíce. Bude nás zajímat pouze TOP 5 záznamů s nejvyšším množstvím objednávek.

Dotaz z předchozí úlohy upravíme tak, že odmažeme vazbu na tabulku **OrderStatus** a do klauzule **SELECT** přidáme sloupec *Měsíc*, který bude obdobně jako *Rok* definován časovou funkcí, konkrétně **MONTH**. Oba sloupce *Rok* i *Měsíc* poté použijeme v klauzuli **GROUP BY**. Nakonec stačí přidat výraz **TOP 5** a klauzulí **ORDER BY** seřadit záznamy **sestupně** dle **počtu objednávek**.

```
        SELECT TOP 5 YEAR(ord.Order_Date)
        AS Rok
        Rok Měsíc
        PočetObjednávek

        , MONTH(ord.Order_Date)
        AS Měsíc
        1
        2020
        6
        508

        , COUNT(*)
        AS PočetObjednávek
        2
        2020
        11
        482

        3
        2020
        12
        477

        FROM [csv].[Order] ord
        4
        2020
        7
        476

        GROUP BY YEAR(ord.Order_Date)
        5
        2020
        3
        466

        ORDER BY PočetObjednávek DESC
```

7) Pro každého zákazníka z tabulky Order vytvořte shrnutí s datem jeho první objednávky, poslední objednávky a rozdílem mezi nimi (v měsících).

Záznamy v tabulce seskupíme podle zákazníků, a k těm poté pomocí agregačních funkcí **MIN** a **MAX** nalezneme nejdřívější a nejpozdější datum. Pro výpočet rozdílu mezi těmito dvěma daty použijeme funkci **DATEDIFF**, ve které v argumentu uvedeme výraz **MONTH**, abychom výsledný rozdíl získali v **měsících**.

```
SELECT Customer_ID

,MIN(Order_Date)

,MAX(Order_Date)

,DATEDIFF(MONTH,MIN(Order_Date),MAX(Order_Date))

FROM [csv].[Order] ord

GROUP BY Customer ID
```

8) Za účelem kontroly plnění pole *Email* v tabulce Customer napište dotaz, který vrátí zákazníky, kteří mají jako hodnotu tohoto sloupce vyplněné číslo (a tedy ne text, jak by tomu správně být mělo).

Abychom našli záznamy s číselným údajem ve sloupci **Email**, použijeme funkci **ISNUMERIC**, která vrací hodnotu **1**, pokud záznam číslem je, a nebo **0**, pokud není.

```
        SELECT Customer_ID
        Customer_ID
        Email

        ,Email
        2
        C114
        716932620

        FROM [csv].[Customer]
        3
        C117
        712085579

        WHERE ISNUMERIC(Email) = 1
        5
        C184
        711210623

        6
        C189
        712774487
```

Dané záznamy vypadají, že pravděpodobně omylem obsahují telefonní číslo klienta místo emialu. Proto bychom hodnotu sloupce *Email* mohli vložit do sloupce *Phone*, ale pouze v případech, kde je splněna **předchozí podmínka** a zároveň je sloupec *Phone* prázdný.

```
UPDATE [csv].[Customer]
SET Phone = Email
WHERE ISNUMERIC(Email) = 1 AND Phone IS NULL
```

Tím jsme doplnili telefon ke všem z těchto záznamů, kromě jednoho, který již vyplněné pole **Phone** měl.

	Customer_ID	Email	Phone
1	C111	717490491	717490491
2	C114	716932620	716932620
3	C117	712085579	712085579
4	C124	736617379	737589713
5	C184	711210623	711210623
6	C189	712774487	712774487

9) Napište dotaz, který dle měsíce data objednávky definuje roční období, ve kterém byla objednávka provedena, a následně pro každé roční období vrátí celkový počet objednávek. Pro zjednodušení roční období definujte dle celých 3 měsíců (jaro = březen + duben + květen, léto = červen + červenec + srpen, atd.)

Nejdříve si můžeme spustit dotaz, který vrátí seznam objednávek, jejich data a přiřazeného ročního období, které bude určeno na základě podmínek ve výrazu **CASE** s použitím funkce **MONTH** (vracející měsíc z určitého data).

Vidíme, že výraz **CASE** vrací správné hodnoty, a můžeme ho tedy použít pro další krok. Tím je seskupení dat z tabulky dle ročního období, které jsme právě získali.

První možností je vložit celý výraz **CASE** do klauzule **GROUP BY** a následně v rámci klauzule **SELECT** nechat vrátit pouze napočítávané roční období spolu s počtem objednávek získaným pomocí agregační funkce **COUNT**.

```
SELECT CASE WHEN MONTH(Order Date) IN (3, 4, 5)
                                                    THEN 'Jaro'
            WHEN MONTH(Order Date) IN (6, 7, 8)
                                                    THEN 'Léto'
            WHEN MONTH(Order_Date) IN (9, 10, 11) THEN 'Podzim'
            WHEN MONTH(Order_Date) IN (12, 1, 2)
                                                    THEN 'Zima'
                  AS RočníObdobí
       END
      ,COUNT(*)
                  AS PočetObjednávek
FROM [csv].[Order]
GROUP BY (CASE WHEN MONTH(Order Date) IN (3, 4, 5)
                                                       THEN 'Jaro'
               WHEN MONTH(Order_Date) IN (6, 7, 8)
                                                       THEN 'Léto'
               WHEN MONTH(Order Date) IN (9, 10, 11) THEN 'Podzim'
               WHEN MONTH(Order_Date) IN (12, 1, 2)
                                                       THEN 'Zima'
               END)
   RočníObdobí
           PočetObjednávek
   Jaro
            1424
2
   Podzim
            1406
   Zima
            1442
```

Daný dotaz vrátí potřebné hodnoty a není zapotřebí používat složitější metody jako v případě druhé možnosti, kde se na původní dotaz budeme odkazovat pomocí **poddotazu**. Tato varianta vede ke stejnému výsledku, jen by byla **pomalejší**.

```
SELECT RočníObdobí
      ,COUNT(*) AS PočetObjednávek
FROM
SELECT Order_ID
      ,Order Date
      ,CASE WHEN MONTH(Order_Date) IN (3, 4, 5)
                                                     THEN 'Jaro'
            WHEN MONTH(Order_Date) IN (6, 7, 8)
                                                     THEN 'Léto'
            WHEN MONTH(Order Date) IN (9, 10, 11)
                                                     THEN 'Podzim'
            WHEN MONTH(Order Date) IN (12, 1, 2)
                                                     THEN 'Zima'
       END AS RočníObdobí
FROM [csv].[Order]
GROUP BY RočníObdobí
   RočníObdobí PočetObjednávek
  Jaro
            1741
            1424
            1406
```

1442

- 10) Pro účely segmentace zákazníků napište dotaz, ve kterém každého zákazníka zařadíte do určité skupiny dle doby, která uplynula od jeho registrace, a to následujícím způsobem:
 - 'Nový zákazník do 3 měsíců'
 - 'Zákazníkem 3 až 12 měsíců'
 - 'Zákazníkem 12 až 24 měsíců'
 - 'Stálý zákazník nad 24 měsíců'
 - 'Neznámé datum registrace'

Aktuální datum získáme funkcí **GETDATE()**, kterou použijeme ve funkci **DATEDIFF** s argumentem **MONTH** k napočítání počtu měsíců od registrace daného zákazníka. Dle této hodnoty poté definujeme segmenty zákazníků ve výrazu **CASE**.

```
SELECT [Customer_ID]
       ,[Date_Registered]
       , \verb|DATEDIFF| (\verb|MONTH|, [Date_Registered]|, \verb|GETDATE| ()) AS PočetMěsícůOdRegistrace|
       ,CASE WHEN DATEDIFF(MONTH, [Date_Registered], GETDATE()) < 3 THEN 'Nový zákazník - do 3 měsíců'
              WHEN DATEDIFF(MONTH, [Date_Registered], GETDATE()) < 12 THEN 'Zákazníkem 3 až 12 měsíců'
              WHEN DATEDIFF(MONTH, [Date_Registered], GETDATE()) < 24 THEN 'Zákazníkem 12 až 24 měsíců'</pre>
              WHEN DATEDIFF(MONTH, [Date_Registered], GETDATE()) >= 24 THEN 'Stálý zákazník - nad 24 měsíců'
              ELSE 'Neznámé datum registrace
              END AS SegmentDobaZakaznik
  FROM [csv].[Customer]
    Customer_ID Date_Registered
                                  PočetMěsícůOdRegistrace SegmentDobaZakaznik
   C100 2020-06-28 00:00:00.000 10 Zákazníkem 3 až 12 měsíců
2 C101 2020-07-18 00:00:00.000 9
                                                          Zákazníkem 3 až 12 měsíců
3 C102 2020-04-08 00:00:00 00 12 Zákazníkem 12 až 24 měsíců
4 C103 2020-10-31 00:00:00 00 6 Zákazníkem 3 až 12 měsíců
5 C104 2020-03-01 00:00:00 00 13 Zákazníkem 12 až 24 měsíců
```

- 11) Pro účely segmentace zákazníků napište dotaz, ve kterém každého zákazníka zařadíte do určité skupiny dle počtu jeho provedených objednávek, a to následujícím způsobem:
 - '0 objednávek'
 - '1 objednávka'
 - '2 50 objednávek'
 - '51 100 objednávek'
 - '100 + objednávek'

V této úloze je ke všem zákazníkům z tabulky **Customer** potřeba připojit celkový počet jimi provedených objednávek. Ten je možné napočítat z tabulky **Order**, kterou pomocí **subselectu** (poddotazu) připojíme k tabulce zákazníků.

Poté již napočítané hodnoty počtu provedených objednávek použijeme ve výrazu **CASE**, abychom každého zákazníka zařadili do správného segmentu.

Nenajdeme-li pro nějaké *Customer_ID* žádnou objednávku v tabulce **Order**, budou mít všechny sloupce z připojovaného subselectu hodnotu **NULL**, a proto ji také použijeme ve výrazu **CASE** jako podmínku pro zákazníky kategorie **'0 objednávek'**.

	Customer_ID	PočetObjednávek	SegmentObjednavkyZakaznik
1	C100	64	51 - 100 objednávek
2	C101	63	51 - 100 objednávek
3	C102	48	2 - 50 objednávek
4	C103	57	51 - 100 objednávek
•••			
96	C195	51	51 - 100 objednávek
97	C230	NULL	0 objednávek
98	C231	NULL	0 objednávek
99	C233	NULL	0 objednávek

- 12) Napište dotaz, který z tabulky Product vrátí sloupce *Product_ID*, *Product_Category*, *Date_Start*, *Date_End* a nový sloupec *Product_Type*, jehož hodnoty budou následující:
 - 'Ukončený produkt se známou kategorií'
 - 'Ukončený produkt s neznámou kategorií'
 - 'Aktivní produkt se známou kategorií'
 - 'Aktivní produkt s neznámou kategorií'
 - 'Neznámý'

Pokuste se na základě daných hodnot definovat pravidla plnění tohoto sloupce.

Hodnoty sloupce **Product_Type** závisí na ukončení prodeje produktu (**Date_End**) a známé/ neznámé kategorii (**Product_Category**). Můžeme tedy využít výraz **CASE** pro definování pravidel tak, aby výsledné hodnoty odpovídaly zadání.

Pokud je tedy například pole *Date_End* vyplněné neprázdnou hodnotou (prodej produktu byl tedy k nějakému datu ukončen) a zároveň hodnota sloupce *Product_Category* není 'Unknown', jedná se o ukončený produkt se známou kategorií.

Pokud bychom chtěli zjistit, jaké unikátní hodnoty sloupce **Product_Type** se ve výsledné tabulce skutečně vysktují, lze použít klauzuli **SELECT DISTINCT** na hodnoty tohoto sloupce, i když je definovaný výrazem **CASE**.

Dotaz níže vrátí pouze dvě hodnoty, ze kterých vyplývá, že pokud je produkt **ukončený** (má vyplněné pole *Date_End*), tak má zároveň **kategorii** nastavenou na 'Unknown' – tedy *Product_Type* = 'Ukončený produkt s neznámou kategorií'.

Není-li produkt ukončený, má vždy kategorii jinou než 'Unknown' – tedy **Product_Type** = 'Aktivní produkt se známou kategorií'.

```
SELECT DISTINCT CASE WHEN Product_Category <> 'Unknown' AND Date_End IS NOT NULL
THEN 'Ukončený produkt se známou kategorií'
WHEN Product_Category = 'Unknown' AND Date_End IS NOT NULL
THEN 'Ukončený produkt s neznámou kategorií'
WHEN Product_Category <> 'Unknown' AND Date_End IS NULL
THEN 'Aktivní produkt se známou kategorií'
WHEN Product_Category = 'Unknown' AND Date_End IS NULL
THEN 'Aktivní produkt s neznámou kategorií'
ELSE 'Neznámý'
END AS Product_Type

FROM [csv].[Product]

Product_Type

Aktivní produkt se známou kategorií
Ukončený produkt s neznámou kategorií
Ukončený produkt s neznámou kategorií
```